

TILLADELSE TIL GRUSGINDVINDING VED SKAJLAMARK

DEL AF MATR. NR. 236, STRANDMARKEN, HASLE JORDER, BORNHOLMS REGIONSKOMMUNE

06. APRIL 2017

Bornholms Regionskommune
Center for Teknik & Miljø
J.nr.: 01.09.00P19-0048

Ansøger og indvinder:
PL Entreprise A/S
Sandemandsvej 12
3700 Rønne
Tlf.: 56 95 18 88
Mail: ple@ple.dk
CVR 19811638

Indhold

Læsevejledning	3
Råstofindvindingstilladelse	3
1. VVM-screening	4
2. Indvinding	4
3. Vådgravning og afdræning af opgravet materiale	5
4. Overjord	5
5. Lager og arbejdsområde	5
6. Sikkerhedsstillelse	5
7. Omfanget af retten til at indvinde	6
8. Afstandskrav	7
9. Retningslinjer for indvinding og efterbehandling	7
10. Adgangsveje og interne veje	9
11. Jord i råstofgrave	9
12. Brændstoftanke	9
13. Kemiske midler	9
14. Driftstid	10
15. Støj og støjdæpende foranstaltninger	10
16. Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer	11
17. Støv	12
18. Råstofkvalitet	12
19. Affald	12
20. Tilsyn	12
21. Inddragelse af tilladelse	12
22. Konkurs m.v.	12
23. Ejer- og brugerforhold	12
24. Indberetning af indvundne mængder, råstofafgift og -undersøgelser	13
25. Fortidsminder	13
26. Naturmæssige forhold	13
27. Offentliggørelse og klagegang	14
Redegørelse	17
1. Ansøgningen	17
2. Planforhold	17
3. Forhold til vandindvindingsinteresser og grundvandsbeskyttelse	18
Baggrund	18
Lovgivning omkring OSD-områder	18
OSD-området ved Skajlamark	18
Forhold til aktuelle drikkevandsressourcer	20
Mulige problemstillinger	21
Naturlig variation i grundvandsspejl	22
Samlet vurdering i forhold til grundvandsinteresserne	22
4. Forhold vedrørende naturbeskyttelsesloven	22
5. Fredninger	22
6. Trafik	22
7. Beregning af sikkerhedsstillelse	23
8. Jordforureningsmæssige forhold	23

9.	Jord i råstofgrave	23
10.	Brændstoftanke	23
11.	Proces	23
12.	Udtalelser fra andre myndigheder, foreninger og naboer	23
13.	Indkomne høringssvar	24
14.	Offentliggørelse.....	25
15.	Orientering om den endelige afgørelse	25
16.	Bilag:	26

Læsevejledning

Denne tilladelse til råstofindvinding er delt op i to dele samt nogle bilag. Hvor første del beskriver hvilke vilkår samt fysiske såvel som juridiske rammer, indvindingen skal foregå under, beskriver redegørelsen til sidst baggrunden for disse. Det er således hensigten, at redegørelsen skulle kunne forklare hvorfor vilkår og retningslinjer er udformet som de er, samt give en kort beskrivelse af historikken og de øvrige arealinteresser som knytter sig til det omgivende landskab. Begge dele er forsynet med en indholdsfortegnelse, således at det er muligt, at benytte redegørelsen til opslag, hvis der optræder spørgsmål til baggrunden for indholdet i den første del af tilladelsen.

Råstofindvindingstilladelse

Tilladelse til at indvinde grus på en del af matr.nr. 236, Strandmarken Hasle Jorder.

Bornholms Regionskommune, Center for Teknik & Miljø giver hermed tilladelse til indvinding af indtil 10.000 m³ grus pr. år (heraf ca. 2.000 m³ er under grundvandsspejlet) på et areal dækkende ca. 1,85 ha beliggende på matr. nr. 236 Strandmarken, Hasle jorder. Der gives tilladelse til at grave ned til en maksimal dybde af 3 meter under naturligt grundvandsspejl ved vådgravning, dog maksimalt 5,8 m.u.t.. Tilladelsen er gældende i 10 år fra offentliggørelsesdatoen, som anført på denne tilladelses forside.

Der er ikke søgt om tilladelse til grundvandssænkning eller udledning af oppumpet vand. Dette må ikke ske uden forudgående tilladelse fra Center for Teknik & Miljø.

Arealet er ejet af ansøger, PL Entreprise A/S Sandemandsvej 12, 3700 Rønne.

Tilladelsen gives på betingelse af, at virksomheden respekterer de stillede vilkår.

Arbejdet må ikke starte, før følgende betingelser er opfyldt:

- Området, hvor indvindingen skal ske, skal være tydeligt sat af i marken efter nærmere aftale med Center for Teknik & Miljø.
- Bornholms Regionskommune skal have sikkerhed i form af garanti fra pengeinstitut eller kauforsikring. Sikkerhedens størrelse kan først beregnes af Center for Teknik & Miljø, når en grave- og efterbehandlingsplan er godkendt
- Bornholms Museum skal informeres senest 4 uger inden der afrømmes muld og overjord med henblik på aftale om evt. arkæologiske forundersøgelser (jf. afsnit 26).
- Jf. Lov om registrering af ledningsejere¹ § 9 skal enhver, der erhvervsmæssigt udfører gravearbejder, indhente oplysninger fra ledningsejerregistret om, hvilke ledningsejere der ejer ledninger i graveområdet. De nødvendige ledningsoplysninger skal være indhentet, inden gravearbejdet påbegyndes, og gravearbejdet skal tilrettelægges og udføres under hensyntagen til de indhentede oplysninger.
- Det skal sikres at, ledningsejere der måtte have kabler eller lignende, nedgravet i arealerne er hørt, inden arbejdet med jordafrømning påbegyndes. Aftaler om kabler eller andet der skal flyttes træffes imellem den respektive ledningsejer og indvinder, og omlægning betales af indvinder.
- Klagefristen skal være udløbet, og hvis der er indgivet en klage skal klagesagen være afgjort før tilladelsen kan udnyttes.

Når tilladelsen er endelig foranlediger Center for Teknik & Miljø, at vilkår om efterbehandling m.v. tinglyses på ejendommen. Der skal betales afgift for tinglysningen efter gældende takst. Center for Teknik & Miljø vil opkræve afgiften af ansøger når tinglysning af deklarationen er foretaget.

¹ lovbek. nr. 578 af 6. juni 2011. Lov om registrering af ledningsejere

Hvis indvindingen ikke er startet inden 3 år fra den er meddelt, er tilladelsen ikke længere gyldig. Tilladelsen falder også bort, hvis den ikke har været udnyttet i 3 år i træk.

I tilladelse til indvinding af råstoffer er der lagt vægt på:

- At arealet er beliggende indenfor et planlagt råstofindvindingsområde (råstofindvindingsområde 1.2 Baggårdsvej) i henhold til Råstofplan 2012-2024 for Bornholm (samt videreført i forslag til Råstofplan 2016).
- At arealet er beliggende indenfor et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD område). Der er dog ca. 850 meter til nærmeste aktive vandværksboring, og der er ingen private drikkevandsbrønde eller -boringer indenfor 300 m. fra det ansøgte område.
- Der er i tilladelsen stillet vilkår som sikrer grundvands/drikkevands-interesserne bedst muligt. Her i blandt:
 - At der ikke må graves dybere end 3 meter under naturligt grundvandsspejl ved vådgravning, dog maksimalt 5,8 m.u.t. Hvis der stødes på lerlag under indvindingen af grus, må dette ikke gennembrydes eller beskadiges, uanset den aktuelle gravedybde, og Center for Teknik & Miljø skal orienteres om det.
 - At der ikke må gødskes og bruges pesticider på de efterbehandlede arealer såvel som bruges pesticider og andre kemikalier under driften af grusgraven.
- Arealet er en aktiv grusgrav og der er hverken fredsskovspligt eller nævneværdige naturværdier på arealet. Det skal dog bemærkes at arealet ligger i et kulturarvsområde Bornholms Museum er hørt i forbindelse med sagsbehandlingen og har herved haft mulighed for at komme med bemærkninger af betydning for sagen.

1. VVM-screening

I henhold til Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1440 af 23/11/2016 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM-bekendtgørelsen) i medfør af lov om planlægning, skal der foretages en vurdering af, om en tilladelse til råstofindvinding på grund af art, dimensioner eller placering må forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Center for Teknik & Miljø har VVM-screenet det ansøgte og vurderet, at råstofindvindingen ikke er omfattet af VVM-pligt (se vedlagte bilag A afgørelse om ikke VVM-pligt).

Afgørelsen er begrundet i:

- at graveområdet er på under 25 ha., og beliggende inden for råstofindvindingsområde nr. 1.2 udlagt i Råstofplan for Bornholm 2012-2024 (samt videreført i forslag til Råstofplan 2016).
- at miljøpåvirkningens omfang er af en sådan karakter, at projektet ikke bryder med den planlagte anvendelse af området.

2. Indvinding

1. Indvinding af råstoffer kan finde sted inden for det på kortbilag 2 viste graveområde.
2. Hvis der under indvindingen stødes på sammenhængende lerlag skal Center for Teknik & Miljø orienteres. Sammenhængende lerlag må ikke gennembrydes, uanset om den aktuelle gravedybde er mindre end 5,8 m.u.t., uden foregående vurdering af Center for Teknik & Miljø.
3. Den godkendte efterbehandlingsplan (jf. afsnit 10 samt Bilag B), skal følges af den til enhver tid værende indvinder.
4. Indvindingen skal tilrettelægges på en sådan måde, at skråningerne er stabile, og ikke frembyder fare for nedskridning.
5. Der må højst indvindes 10.000 m³ råstoffer om året., heraf højst 2000 m³/år under grundvandsspejlet.

6. Beskyttede jord- og stendiger i området må ikke fjernes, tildækkes eller beskadiges.
7. Råstofferne skal oparbejdes bedst muligt i forhold til deres kvalitet.

3. Vådgravning og afdræning af opgravet materiale

Der meddeles tilladelse til gravning ned til maksimalt 3 m. under naturligt grundvandsspejl ved vådgravning.

Det er ikke tilladt at bortpumpe tilløbende overfladevand eller grundvand uden forudgående tilladelse fra Center for Teknik & Miljø.

Gravningen skal foregå i de etaper, som er beskrevet i grave- og efterbehandlingsplanen med tilhørende kortbilag (se bilag B).

Materialerne oplagres på det delvist afgravede område for afdræning af vand, som angivet i firmaets grave- og efterbehandlingsplan. Dette afdræningsområde kan flyttes efterhånden som indvindingen skrider frem, så længe området placeres under terræn indenfor det tilladte graveområde.

Skovområdet ned mod åen er fredskov, og må ikke skades af aktiviteten i grusgraven, ligesom selve åen heller ikke må blive påvirket.

4. Overjord

1. Afrømmet overjord og muld deponeres indenfor det tilladte grave- og arbejdsområde angivet på Kortbilag 2 med henblik på senere anvendelse til efterbehandling. Depotet skal fjernes i forbindelse med efterbehandlingen.
2. Det er muligt at anvende den afrømmede overjord til etablering af støjvolde. Etableringen, placeringen og dimensioneringen m.v. skal følge anvisningerne i afsnit 16. Det skal sikres at der ikke er et indhold af humus i den nederste del af eventuelle støjvolde, således at pkt. 4 herunder kan overholdes. Eventuelle støjvolde skal fjernes i forbindelse med efterbehandlingen.
3. Muld og råjord skal opbevares i adskilte depoter. Under depoter for overjord (herunder støjvolde) skal mulden være rømmet af, inden opbygningen af depotet starter.
4. Midlertidige depoter af jord med indhold af humus f.eks. muld, tørvejord og lignende, må ikke overstige 2 m i højden, for at bibeholde mest muligt af den biologiske værdi samt hindre uheldige nedbrydningsprocesser med forureningsrisiko til følge.
5. Jord med humus i, må ved efterbehandlingen ikke tildækkes af andre jordarter, placeres under grundvandsspejlet eller nærmere end 20 m. fra bredden af gravesøen, da indholdet af organisk materiale ved tildækning eller placering under grundvandsspejl giver risiko for forurening af grundvandet på grund af nedbrydning af det organiske materiale.
6. Jordlagene skal opbygges sådan, at jorden bliver bedst mulig til plantevækst bagefter.

5. Lager og arbejdsområde.

Lager og arbejdsområdet er identisk med det graveområde, som der er meddelt tilladelse til. Transport, oparbejdning og lagring af råstoffer kan finde sted inden for det på kortbilag 2 viste graveområde på 1,85 ha.

6. Sikkerhedsstillelse

Center for Teknik & Miljø skal have sikkerhed i form af en garanti fra et pengeinstitut eller kautionsforsikring. Sikkerhedens størrelse kan først beregnes af regionskommunen, når en grave- og efterbehandlingsplan er godkendt. Tilladelsen giver ikke ret til at begynde indvindingen, før den krævede sikkerhed er stillet.

Garantien fra pengeinstitut eller kautionsforsikring skal være i form af depositum, bankgaranti, kautionsforsikring eller lignende. Sikkerheden må ikke være tidsbegrænset. Sikkerheden vil ikke blive frigivet af regionskommunen, før efterbehandlingsarbejdet er tilendebragt og godkendt.

Garantiens størrelse, som bliver beregnet af Center for Teknik & Miljø efter at grave- og efterbehandlingsplanen er godkendt, er et overslag over hvad det ville koste på et givent tidspunkt, at lade efterbehandlingsarbejderne udføre af en fremmed entreprenør.

Ved beregning af garantiens størrelse vil det blive forudsat, at efterbehandlingen af skråninger foregår på den måde, at den øverste halvdel dozes ned og bruges til at give skråningerne den rette hældning. Det gør opbygnings- og reguleringsarbejdet lettere og beløbet er udregnet med denne forudsætning.

Pengeinstitut eller kautionsforsikring skal pristalsregulere garantien automatisk en gang om året med Danmarks Statistiks pristal for jordarbejder m.v. og med den aktuelle dato som udgangspunkt af hovedstolen og opsummeringen af de enkelte års tillæg. Som alternativ til en årlig pristalsregulering, kan den sammenlagte regulering over tilladelsens 10-årige løbetid tillagt det år der forventes at blive anvendt herefter til efterbehandlingen, altså i alt 11 år, tillægges garantibeløbet som deponeres. Valget imellem disse to muligheder aftales imellem indvinder og Center for Teknik & Miljø, inden beløbet deponeres.

Center for Teknik & Miljø kan til enhver tid ændre garantiens størrelse, hvis forudsætningerne for beregningen ændres. Hvis der graves eller skråningerne efterbehandles på en anden måde, vil garantibeløbet ofte skulle forhøjes, hvorfor Center for Teknik & Miljø skal have besked, hvis gravningen eller efterbehandlingen ønskes foretaget på en anden måde end forudsat.

Det indgår i beregningen, hvad virksomheden har oplyst, at ville have rømmet af, når indvindingen er størst (2 etaper svarende til maksimalt ca. 1 ha).

7. Omfanget af retten til at indvinde

Indvinding andre steder på ejendommen, end det areal som tilladelsen omfatter, kræver en ny tilladelse efter råstofloven².

Området, hvor indvindingen m.v. må ske, er på ca. 1,85 ha. - og fremgår af vedlagte kortbilag 2.

Tilladelsen gælder kun indvinding af grus.

Indvinding af andre råstoffer eller større mængder end angivet i tilladelsen, skal anmeldes til Center for Teknik & Miljø (jf. råstoflovens § 9 stk.2).

Anmeldelsen skal ske senest 4 uger efter, at den nye indvinding er startet, og vilkårene i nærværende tilladelse skal fortsat overholdes.

Derefter har Center for Teknik & Miljø inden for de næste 4 uger mulighed for at forbyde den nye indvinding eller stille ændrede vilkår på grund af den ændrede indvinding.

Der må ikke graves i profiler med aktive kolonier af digesvaler i fuglenes ynglesæson fra den 1. april - 31. august.³

Virksomheden må aldrig uden tilladelse inddrage større arealer til at indvinde på end det areal, som er lagt til grund for beregning af garantien.

² LBK nr. 124 af 26/01/2017 Bekendtgørelse af lov om råstoffer

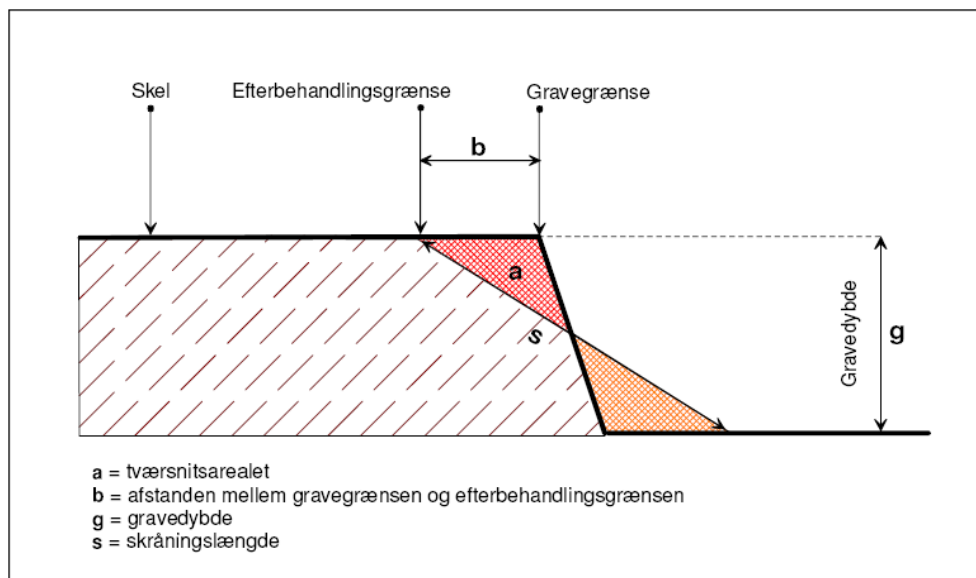
³ BEK nr. 867 af 27/06/2016 (Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt) § 6 Stk. 5.

Der vil højst være et areal på ca. 1 ha blotlagt ad gangen.

Det er virksomhedens pligt at sikre sig at de fastsatte gravegrænser overholdes (jf. kortbilag 2).

8. Afstandskrav

Uden for efterbehandlingsgrænsen må der ikke rømmes muld og overjord af, ligesom der ikke må etableres depoter eller lagerbunker. Dette vil være at betragte som en udvidelse af det eksisterende grave- og arbejdsområde, hvorfor det vil kræve en ny tilladelse efter råstofloven.

Figur 1

Der må ikke rømmes muld og overjord af eller graves tættere naboskel end 10 meter. Graveskråninger mod skel må ikke være stejlere end 1:2, idet der dog, efter forudgående aftale med Center for Teknik & Miljø, kan efterlades stejlere skrån timer, hvor digesvalerne yngler (jf. grave- og efterbehandlingsplanen, bilag B), så længe dette ikke medfører en risiko for skred, der kan påvirke naboejendomme.

I tilfælde af eventuel senere gravning på de tilgrænsende ejendomme kan regionskommunen på et hvilket som helst tidspunkt - både under og efter gravningen - forlange, at området omkring skellet gennemgraves og efterbehandles, så der ikke står en vold tilbage.

9. Retningslinjer for indvinding og efterbehandling

Området vil blive efterbehandlet til rekreativt naturområde med offentlig adgang.

Grave- og efterbehandlingsplanen skal følges af indvinderen og ejeren, indtil Center for Teknik & Miljø eventuelt har godkendt en revideret plan.

Center for Teknik & Miljø kan til enhver tid kræve en ajourført plan forelagt til godkendelse, hvis indvindingen og/eller efterbehandlingen ønskes ændret i forhold til den plan, der allerede er godkendt. Til brug for ajourføringen kan Center for Teknik & Miljø kræve foretaget et nivellement og en opmåling af arealet.

Ejeren og brugeren har pligt til at rette sig efter de anvisninger, som Center for Teknik & Miljø måtte give for at udføre alle de arbejder, planen handler om.

Der må under indvindingen ikke graves tættere på skel end at den planlagte efterbehandling kan ske uden overskridelse af efterbehandlingsgrænsen (se det tilladte område vist på kortbilag 2).

På det efterbehandlede areal må der ikke anvendes gødning og pesticider/sprøjtemidler.

Gravning og efterbehandling skal ske på en sådan måde, at der ikke kan ske skred, som kan påvirke nabo – eller vejskel.

Center for Teknik & Miljø kan på et hvilket som helst tidspunkt stille krav om, at der skal etableres pejlerør til måling af grundvandsspejlets beliggenhed.

Der er udarbejdet en efterbehandlingsplan, som opfylder vilkårene i tilladelsen. Planen er vedhæftet som bilag B.

- Grænsen for efterbehandling, som fremgår af Figur 1, er vist på kortbilag 2 samt på grave- og efterbehandlingsplanens kortbilag, medens grænsen for gravning skal fastlægges tilpas langt inde på arealet i forhold til efterbehandlingsgrænsen, så det sikres at der ikke sker overskridelser af denne under indvinding eller efterbehandling.
- Det er forbudt at tilføre jord udefra til råstofgraven (se afsnit 12) uden en dispensation fra jordforureningslovens § 52. Kommer der til at mangle overjord til gennemførelse af efterbehandlingsplanen, kan der anvendes rene råstoffer i stedet for.
- Gravning og efterbehandling skal, så vidt muligt, foregå løbende.
- Eventuelle etablerede digesvalekolonier skal søges bevaret ved at efterlade stejle skrænter der hvor svalerne har etableret sig. Omfanget aftales nærmere med Center for Teknik & Miljø forud for efterbehandlingen.
 - Gravning eller anden form for jordarbejde, hvor der er konstateret digesvaler, må ikke ske i digesvalernes ynglesæson fra 1. april – 31. august⁴.
- Adgangen til området, hvor indvindingen sker, foregår som hidtil via en sidevej til Baggårdsvej indtil der eventuelt bliver tale om at omlægge denne, som beskrevet under afsnit 11.
- Placering af depoter for overjord og muld skal ske inden for grænsen for efterbehandling. Se i øvrigt afsnit 5 om overjord.
- Forhold vedr. arbejdsmiljøet i forbindelse med gravningen reguleres af Arbejdstilsynet.
- Grusgravningen skal ske på en sådan måde, at der ikke er risiko for, at et skred kan påvirke nabo- eller vejskel.
- Efterbehandlingen skal så vidt muligt ske løbende, påbegyndes så tidligt som muligt og være afsluttet senest 1 år efter indvindingens ophør eller tilladelsens udløb. Det skal i den forbindelse sikres at der ikke er et større graveareal åbent, end det som er lagt til grund for beregningen af størrelsen på sikkerhedsstillelsen.
- Pligten til at færdiggøre efterbehandlingen indtræder, hvis indvindingen har ligget stille i 3 år, og omgående hvis tilladelsen bliver kaldt tilbage, medmindre virksomheden har en særlig aftale med Center for Teknik & Miljø om en længere frist.
- Såfremt den godkendte efterbehandlingsplan ønskes fraveget eller ændret, skal Center for Teknik & Miljø kontaktes og godkende ændringerne før virksomheden påbegynder arbejdet.
 - Til brug for ajourføringen kan Center for Teknik & Miljø kræve foretaget en opmåling og et nivellement af arealerne.
 - Afhængig af ændringernes omfang, kan der blive tale om fornyet partshøring, offentliggørelse og klagefrist m.v. ligesom sikkerhedsstillelsens størrelse vil blive vurderet og evt. reguleret.

⁴ BEK nr. 867 af 27/06/2016 (Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt) § 6 Stk. 5.

- Hvis virksomheden ikke efterbehandler, som der er pligt til, kan Center for Teknik & Miljø påbyde både firmaet og ejeren at få arbejdet gjort og evt. lade påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning, såfremt arbejdet ikke er gennemført, når den fastsatte frist er udløbet (jf. råstoflovens §§ 31, 33).
- Når efterbehandlingen er slut, skal alle eventuelle bygninger, produktionsanlæg og installationer fjernes fra arealerne. Tilsvarende skal evt. anvendt bundsikringsmateriale graves op af arbejdsveje m.v. og fjernes fra arealerne og eventuelle overjordsdepoter og støjvolde skal være fjernet helt. Herefter orienteres Center for Teknik & Miljø.
- Center for Teknik & Miljø besigtiger herefter området og tager stilling til, om arbejdet kan godkendes og sikkerhedsstillelsen frigives. Dette kan evt. ske etapevist efter godkendelse af Center for Teknik & Miljø.

10. Adgangsveje og interne veje

Til og frakørsel fra graveområdet vil, som udgangspunkt, ske via den eksisterende adgangsvej, som er angivet med en gul stiplet linje på figur 2. Det er dog muligt, efter forudgående aftale med Center for Teknik & Miljø, at flytte adgangsvejen, som vist ved den blå stiplede linje på figur 2.

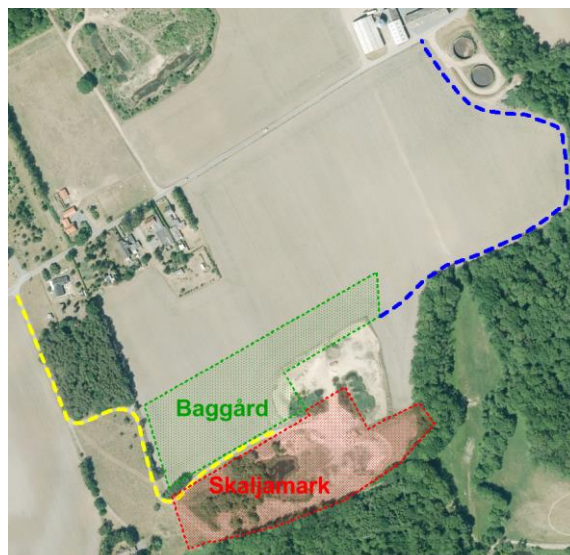
I forbindelse med fornyelse af indvindingstilladelsen til Baggård Entreprise (vist med grøn signatur på figur 2), indvilligede Baggård Entreprise i at såfremt den årlige indvinding af råstoffer fra de to grusgrave (Baggårds Entreprise og Skalljemark) til sammen overstiger 4000 m³, vil Baggård Entreprise omlægge vejen, så den får udkørsel, som vist med en blå stiplet linje på Figur 2.

Inden omlægningen skal Center for Teknik & Miljø kontaktes.

I opbygning af interne veje og/eller pladser, må der ikke anvendes asfaltprodukter, eller andre produkter, som kan medføre en forureningsrisiko.

Eventuel skiltning, skal overholde gældende regler.

Vejen skal holdes i en fornuftig stand og der skal vandes efter behov, så unødige støjgener og støvudvikling begrænses mest muligt. Se i øvrigt afsnit 16, 17 og 18 om støj og støv.

Figur 2 Den eksisterende tilkørselsvej, som igennem mange år har været anvendt af begge grusgrave (Baggårds Entreprise samt PL Entreprise) er vist som en stiplet gul linje. Den stiplede blå linje viser den mulige nye tilkørselsvej.

11. Jord i råstofgrave

Det er i henhold til § 52 i lov om forurennet jord forbudt at tilkøre fremmed jord til en råstofgrav.

Der er ikke søgt om dispensation til at modtage jord udefra, og derfor ikke i nærværende tilladelse taget stilling til hvorvidt der vil kunne dispenseres fra forbuddet.

12. Brændstoftanke

Benzin og olie m.v. (mineralolieprodukter) må ikke opbevares på graveområdet. Ønsker virksomheden på et senere tidspunkt dette ændret, skal der søges om tilladelse hertil.

Eventuelle mobile tankanlæg må ikke placeres fast i grusgraven uden foregående aftale med Center for Teknik & Miljø. Ved tankning fra mobile tankanlæg, skal det sikres at der ikke kan ske en forurening af omgivelserne. Dette kan f.eks. ske ved anvendelse af oliesugende måtter eller lign. i forbindelse med tankning.

13. Kemiske midler

Der må hverken under eller efter råstofgravningen bruges kemiske midler i råstofgraven, f.eks. til at bekæmpe planter, støv eller andet.

14. Driftstid

Den ansøgte driftstid i råstofgraven er hverdage (mandag-fredag) kl. 07.00-18.00, lørdage kl. 07.00 – 14.00.

Aktiviteterne i grusgraven skal tilpasses, så de mest støjende aktiviteter foregår indenfor tidsrummet mandag-fredag kl. 07.00-18.00 og lørdag kl. 07.00-14.00 således at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier, angivet i afsnittet herunder, kan overholdes til alle tider.

15. Støj og støjdæmpende foranstaltninger

Miljøstyrelsen har udgivet vejledninger om grænseværdier for støj og om måling og beregning af støj.

Virksomhedens bidrag til det eksterne støjniveau - må ved nærmeste boligers udendørs opholdsarealer, gårdspladser o. lign. ikke overstige nedenstående grænseværdier⁵.

Mandag-fredag kl. 07.00-18.00 lørdag kl. 07.00-14.00	Mandag-fredag kl. 18.00-22.00 Lørdag kl. 14.00-22.00 Søn- og helligdage kl. 07-22	Alle dage kl. 22.00-07.00
55 dB (A)	45 dB (A)	40 dB (A)

Tabel 1 Grænseværdier for ekstern støj fra virksomheder i det åbne land.

Maksimalværdien af støjniveauet i perioden kl. 22.00 - 7.00 må ikke overstige 40 dB (A).

Såfremt der fremkommer klager over støjgener fra virksomheden, eller tilsynsmyndigheden af anden grund finder det nødvendigt, skal virksomheden på tilsynsmyndighedens forlangende lade udføre målinger eller beregninger af støjniveauet efter de retningslinjer, som er angivet i ovennævnte vejledning fra Miljøstyrelsen. Alle udgifter hertil afholdes af virksomheden. Målingerne eller beregningerne skal foretages af et firma, der enten er autoriseret til det eller godkendt af tilsynsmyndigheden. Teknik og Miljø kan normalt højst kræve sådanne målinger eller beregninger udført en gang årligt. Der kan dog være behov for opfølgende målinger eller beregninger, for at sikre at eventuelle afbødende foranstaltninger har haft den tiltænkte støjreducerende effekt.

Målingerne eller beregningerne skal ske efter den senest udgivne vejledning fra Miljøstyrelsen. Det skal aftales med Center for Teknik & Miljø, hvor der skal måles.

Hvis målingerne eller beregningerne viser, at støjen er højere end tilladt, skal virksomheden sørge for, at der bliver gjort noget for at dæmpe støjen. Nye målinger eller beregninger skal kunne bevise, at støjen derefter ligger indenfor det tilladte.

- Inden indvindingen i etape 4 påbegyndes, skal der etableres en støjvold mod Baggårdsvej 13 på mindst 3 m's højde, med mindre støjmålinger/beregninger kan dokumentere at grænseværdierne kan overholdes uden. Volden skal fjernes, sammen med eventuelle andre depoter og lagerbunker, i forbindelse med efterbehandlingen af området.
- Inden indvindingen i etape 5 påbegyndes (såfremt indvindingen ønskes fortsat i etape 5), skal der foretages en orienterende støjmåling. Målingen foretages af Center for Teknik & Miljø, som beregner sig kr. 312 (2016) i timen for måling plus efterbehandling/beregning i forbindelse med den indledende støjmåling.

⁵ målt efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 eller beregnet efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993 - og angivet som det ækvivalente, korrigerede lydniveau i dB (A)

Dette er samme takst, som der benyttes i forbindelse med en eventuel støjklagesag såfremt der er hold i sagen. Afviste støjklagesager takseres ikke.

Efter denne måling vil følgende blive vurderet:

- 1) Kan støjgrænsen umiddelbart betragtes som overholdt og forventes overholdt ved fortsat indvinding i etape 5 – eller
- 2) Støjgrænsen overskrides – Indvindingen stoppes efter etape 4 eller ansøger skal få foretaget en støjmåling af et akkrediteret firma og følge anvisninger så indvindingen i etape 5 kan foregå uden overskridelse af støjgrænsen.
- 3) Støjgrænsen tangeres – der er tvivl – ansøger skal få foretaget en støjmåling af et akkrediteret firma og følge anvisninger så indvindingen i etape 5 kan foregå uden overskridelse af støjgrænsen.

Hvis vi modtager støjklager inden ovenstående er gennemført, vil det blive gennemført, uanset hvor fremskreden indvindingen er.

16. Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

Driften af virksomheden må ikke medføre, at den målte værdi af virksomhedens bidrag til støjen, målt indendørs i de berørte bygninger, overstiger følgende grænser:

Anvendelse	A-vægtet lydrykniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet infralydniveau dB
Beboelsesrum, herunder i børneinst. og lign.		
Aften/nat (kl. 18-07)	20	85
Dag (kl. 07-18)	25	85
Kontorer, undervisningslokaler og andre lignende støjfølsomme rum	30	85
Øvrige rum i virksomheder	35	90

Tabel 2 Grænseværdier for lavfrekvent støj og infralyd (dB re 20 Pa). Grænseværdierne gælder for ækvivalentniveauet over et måletidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst. I tilfælde, hvor støjen er impulsagtig reduceres de anførte grænser med 5 dB

Driften af virksomheden må ikke medføre, at udsendelse af vibrationer, målt som accelerationsniveau indendørs i de berørte bygninger, overstiger følgende grænser:

Anvendelse	Vægtet accelerationsniveau Law i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde kl. 18-07	75
Børneinstitutioner og lignende	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde kl. 07-18	80
Kontorer, undervisningslokaler, og lign.	80
Erhvervsbebyggelse	85

Tabel 3 Grænseværdier for vibrationer, dB re 10⁻⁶ m/s². Grænseværdierne gælder for det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S.

Note: For kontorer og tilsvarende lokaler, hvor der foregår følsomme aktiviteter i virksomheder, gælder grænseværdien Law = 80 dB.

Såfremt der fremkommer klager over støjgener fra virksomheden, eller tilsynsmyndigheden af anden grund finder det nødvendigt, skal virksomheden på tilsynsmyndighedens forlangende lade udføre målinger eller beregninger af støjniveauet efter de retningslinjer, som er angivet i afsnit 3 (lavfrekvent støj og infralyd) og 4 (vibrationer) i "Orientering fra Miljøstyrelsen", nr. 9, 1997 om lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø. Målingerne eller beregningerne foretages af et firma, der enten er autoriseret til det eller godkendt af tilsynsmyndigheden. Skriftlig rapport over målinger og beregninger fremsendes til tilsynsmyndigheden. Alle udgifter hertil afholdes af virksomheden. Målinger eller beregninger udføres normalt højst en gang om året. Hvis målingerne viser, at den lavfrekvente støj, infralyd eller vibrationerne er for store, skal de dæmpes ned. Derefter skal der laves nye målinger, som dokumenterer, at grænseværdierne nu kan overholdes

Grænseværdierne for lavfrekvent støj og infralyd i tabel 2 anses for overholdt, når et konkret måleresultat, uden tillæg eller fradrag for målingens ubestemthed, er lig med eller under den pågældende grænse.

Grænseværdierne for vibrationer i tabel 3 anses for overholdt, når et konkret måleresultat ikke overskrider den pågældende grænse.

Da gruset graves ud med maskine, er det vurderet at der ikke vil forekomme nævneværdige vibrationer i området.

17. Støv

Driften af virksomheden må ikke medføre støvgener uden for indvindingsområdet. Hvis det sker, skal der gøres noget for at forhindre støvet fra graven såvel som fra tilkørselsvejen i at opstå eller brede sig. Dette kan f.eks. ske ved vanding af interne veje og tilkørselsvej, depoter/lagerbunker og gravefronter mv.

Såfremt der fremkommer klager over støvgener fra virksomheden, eller tilsynsmyndigheden af anden grund finder det nødvendigt, skal virksomheden på tilsynsmyndighedens forlangende få mængden af støv fra arbejdspladsen målt af et firma, der er autoriseret til det, eller som Center for Teknik & Miljø har godkendt.

18. Råstofkvalitet

Virksomheden har, i henhold til gældende version af Råstofplan for Bornholm, pligt til at oparbejde grus samt sorteringer der er i overensstemmelse med materialernes optimale muligheder i forhold til deres kvalitet.

19. Affald

Råstofgraven må ikke bruges til at opbevare fyld, affald eller andet, der ikke stammer fra graven.

Det affald, der kommer fra driften af råstofgraven, skal samles sammen og fjernes efter de regler, der gælder i Bornholms Regionskommune.

20. Tilsyn

Bornholms Regionskommune, Center for Teknik & Miljø skal, jf. råstoflovens § 31, stk. 1, føre tilsyn med indvindingen. Efter loven har regionskommunens medarbejdere adgang til området uden retskendelse for at se, om virksomheden overholder lovene og de vilkår, der er stillet.

Virksomheden har pligt til at rette sig efter de anvisninger, den tilsynsførende meddeler.

21. Inddragelse af tilladelse

Center for Teknik & Miljø kan efter loven kalde en tilladelse tilbage i tilfælde af, at virksomheden groft eller gentaget overtræder vilkår eller lovene i øvrigt. Tilladelsen bortfalder ligeledes, medmindre andet fremgår af tilladelsens vilkår, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år (jf. råstoflovens § 10 stk. 7).

22. Konkurs m.v.

Hvis indvinderens virksomhed går konkurs, i betalingsstandsning eller lignende, har såvel indvinderen som ejendommens ejer pligt til at give Center for Teknik & Miljø besked om det.

23. Ejer- og brugerforhold

Center for Teknik & Miljø skal altid holdes underrettet om, hvem der ejer det område, indvindingen sker på.

Center for Teknik & Miljø skal altid holdes underrettet om, hvem der står for indvindingen.

En eventuel ny indvinder skal overholde vilkår og retningslinjer m.v. i nærværende tilladelse, samt følge den eksisterende grave- og efterbehandlingsplan eller fremkomme med forslag til en ny plan, som Center for Teknik & Miljø skal godkende. Den eksisterende plan skal følges indtil en eventuel ny plan er godkendt af Center for Teknik & Miljø.

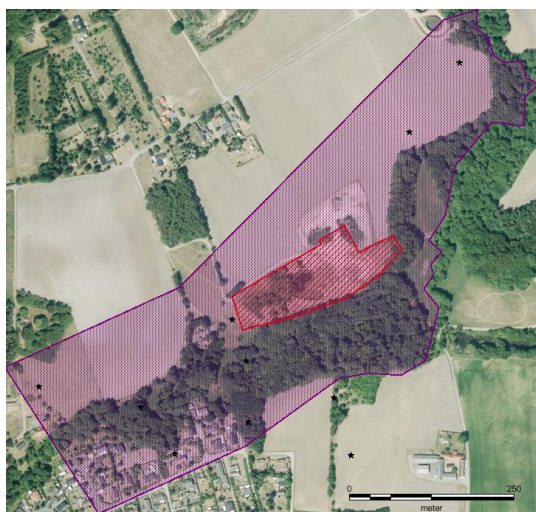
24. Indberetning af indvundne mængder, råstofafgift og -undersøgelser

Virksomheden har hvert år pligt til at indberette til Center for Teknik & Miljø om arbejdet med indvindingen, herunder hvilke materialer og hvor meget. Virksomheden skal lave en indberetning for hver råstofgrav. Oplysningerne videregives til Danmarks Statistik.

Virksomheden skal betale en afgift til staten for hver m³, der indvindes. Afgiften opkræves af Skat.

Inden tre måneder efter eventuelle borer m.v. efter råstoffer i jorden skal resultaterne indberettes til De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS).

25. Fortidsminder

Det ansøgte område er beliggende indenfor et kulturarvsareal af national betydning (registreret af Kulturarvsstyrelsen med Sted- og lokalitetsnr. 060104-276).

Kulturarvsarealet er beskrevet således:

”Bornholms største koncentration af ældre stenalderbopladser på begge sider af Bagåens udløb. I Bagådalen findes der ved kildevæld bevaret organisk materiale fra stenalderbosættelserne. Siden 1999 særligt forskningsområde for studier af Maglemosekultur. Bosættelserne øst for kystvejen og Ålyst er stærkt truede af grustagning og byggeaktiviteter.”

Kulturarvsarealet udgør samlet 22,7 ha, hvoraf den del, hvor der er søgt om tilladelse til råstofindvinding udgør ca. 1,85 ha.

Bornholms Museum er hørt i forbindelse med sagsbehandlingen.

Figur 3 Kulturarvsareal nr. 060104-276 ses markeret med lilla signatur, mens det ansøgte graveområde er vist med rød skraveret. Stjernerne viser hvor der er

Bornholms Museum skal informeres senest 4 uger inden der afrømmes muld og overjord i de enkelte etaper med henblik på aftale om evt. arkæologiske forundersøgelser.

Ved gravearbejde kan firmaet støde på fortidsminder, for eksempel bopladser og gravpladser, der ofte giver sig til kende i form af stenlægninger, potteskår, knogler, trækulsholdig jord eller lignende.

- Arbejdet skal omgående indstilles i det omfang, det berører evt. fundne fortidsminder.
- Fundet skal straks anmeldes efter museumslovens § 27.
- Anmeldelsen skal ske til Bornholms Museum.

Indvindingen må ikke påvirke stendiger og lign.

26. Naturmæssige forhold

Det ansøgte areal er beliggende mere end 8 km fra nærmeste Natura 2000-område på land og vurderes ikke at kunne påvirke dette. Der er ikke registreret beskyttede naturtyper på arealet, og der er ud fra regionskommunens kendskab heller ikke registreret Bilag IV-arter eller rødlistearter på arealet. En nabo har imidlertid oplyst, at Bilag IV-arten løvfrø findes i den eksisterende gravesø i området. Området kan potentielt udgøre et levested også for andre bilag IV-arter som padder og firben.

Idet arealet i forvejen er en aktiv grusgrav, forventes den fortsatte indvinding ikke at medføre en væsentlig påvirkning på områdets potentiale som levested for Bilag IV-arter i forhold til udgangspunktet før den fornyede tilladelse. Projektet vurderes ikke at ville påvirke naturværdier uden for det ansøgte areal.

Det vurderes samlet, at projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning på beskyttede naturområder eller Bilag IV-arter.

Se i øvrigt redegørelsens afsnit 4.

27. Offentliggørelse og klagegang

Fristen for at klage er 4 uger fra den dato, tilladelsen offentliggøres på regionskommunens hjemmeside. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Hvis du ønsker at klage over råstoftilladelsen eller VVM-afgørelsen, skal du klage til den myndighed, der har truffet afgørelsen (1. instans), ved anvendelse af digital selvbetjening (Klageportalen, der findes på www.borger.dk og www.virk.dk). Endvidere skal efterfølgende kommunikation om klagesagen ske ved anvendelse af digital selvbetjening.

Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Klagen skal være skriftlig, og skal så vidt muligt angive, på hvilke punkter den påklagede afgørelse anses for urigtig eller mangelfuld.

Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der indgives uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Eventuel fritagelse for brug af Klageportalen forudsætter, at klager indsender en begrundet anmodning herom til den myndighed, der har truffet den påklagede afgørelse (1. instans). Denne myndighed videregiver herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Gebyr

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodninger om genoptagelse, betaler klager et gebyr. Gebyrets størrelse differentieres, alt efter om klager er en borger eller en virksomhed/organisation. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr.

Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er muligvis endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på nævnets hjemmeside (for tiden vil det fremgå af den eksisterende hjemmeside for Natur og Miljø-klagenævnet – www.nmkn.dk).

Indgives flere klager over samme afgørelse, opkræves der et gebyr for hver selvstændig klageskrivelse.

Hvis flere klageberettigede indgiver en samlet klage, betales ét klagegebyr. Hvis blot en af klagerne er en virksomhed, en organisation eller en offentlig myndighed opkræves gebyrsatsen gældende for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- 2) Klageren får helt eller delvist medhold i klagen
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi, klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnet kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan desuden beslutte at tilbagebetale gebyret, hvis der er indledt forhandlinger mellem afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret – eksempelvis hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Spørgsmål om betaling og tilbagebetaling af gebyr afgøres af det respektive klagenævn. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Tilladelsen kan først udnyttes når klagefristen er udløbet og der ikke er indkommet klager.

En klage over råstoftilladelsen har opsættende virkning, og eventuelt indkomne klager skal være færdigbehandlet ved Miljø- og Fødevareklagenævnet eller den opsættende virkning skal være ophævet, inden tilladelsen kan udnyttes.

En klage over VVM-afgørelsen har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Planklagenævnet kan dog ved rettidig klage beslutte, at en meddelt tilladelse ikke må udnyttes før klagen er færdigbehandlet.

Hvis vi modtager klager over tilladelsen fra tredjemand, vil vi orientere om det. Har ansøger ikke modtaget en sådan orientering inden eller umiddelbart efter klagefristens udløb, er der ikke modtaget nogen klage.

Hvis ansøger vil indbringe afgørelsen for domstolene til prøvelse, skal dette i så fald ske inden 6 måneder efter, at denne tilladelse er offentliggjort på Bornholms Regionskommunes hjemmeside.

Klage efter Råstofloven

Tilladelsen er givet efter §§ 7 og 10 i råstofloven⁶.

Afgørelsens adressat samt alle, der må antages at have en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, kan klage over tilladelsen efter råstofloven. Eventuelle klager behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet efter reglerne i råstofloven.

Klagen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klage efter Planloven

Vurderingen af påvirkningen af miljøet er foretaget efter planlovens⁷ § 11g og kapitel 3 i VVM-bekendtgørelsen⁸.

Enhver med retlig interesse i sagens udfald kan klage over afgørelsen efter planloven (VVM-screeningen) for så vidt angår retlige spørgsmål.

Afgørelsen om at det ansøgte ikke er omfattet af VVM-pligt findes som Bilag A.

Klagen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

⁶ LBK nr. 124 af 26/01/2017 Bekendtgørelse af lov om råstoffer

⁷ lovbek. nr. 1529 af 23. november 2015 (Planloven)

⁸ Bekendtgørelse Nr. 1440 af 23. november 2016 (VVM bekendtgørelsen)

Søgsmål

Hvis firmaet vil indbringe afgørelsen for domstolene til prøvelse, skal dette i så fald ske inden 6 måneder efter, at denne tilladelse er offentliggjort på Bornholms Regionskommunes hjemmeside.

Redegørelse

Redegørelse	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
1. Ansøgningen	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
2. Planforhold	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
3. Forhold til vandindvindingsinteresser og grundvandsbeskyttelse	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Baggrund	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Lovgivning omkring OSD-områder.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
OSD-området ved Skalamark.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Forhold til aktuelle drikkevandsressourcer	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Mulige problemstillinger	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Naturlig variation i grundvandspejl.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Samlet vurdering i forhold til grundvandsinteresserne	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
4. Forhold vedrørende naturbeskyttelsesloven	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
5. Fredninger.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
6. Trafik.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
7. Beregning af sikkerhedsstillelse	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
8. Jordforureningsmæssige forhold	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
9. Jord i råstofgrave	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
10. Brændstoftanke	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
11. Proces	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
12. Udtalelser fra andre myndigheder, foreninger og naboer	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
13. Indkomne høringssvar	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
14. Offentliggørelse.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
15. Orientering om den endelige afgørelse	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
16. Bilag:	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.

I det følgende redegøres nærmere for baggrunden og relevante forhold knyttet til Bornholms Regionskommunes tilladelse af dags dato til at indvinde grus på en del af matr. 236 Strandmarken, Hasle Jorder.

1. Ansøgningen

PL Entreprenør A/S har søgt om tilladelse til at indvinde grus på ca. 1,85 ha af ejendommen matr. nr. 236, Strandmarken. I ansøgningen er angivet en årlig forventet indvinding på ca. 5-6000 m³ grus, heraf 2.000 m³ under grundvandspejlet. Ansøger har søgt om en driftstid på hverdage i tidsrummet 7.00 – 18.00, lørdag fra 7.00 – 14.00. Ansøgningen forudsætter en fortsat anvendelse af den eksisterende grusvej med udkørsel til Baggårdsvej og mulighed for senere omlægning, som beskrevet under tilladelsens afsnit 11. Trafikforholdene er desuden nærmere beskrevet under redegørelsens afsnit 6.

Der søges om en fortsættelse af den eksisterende råstofgravning indenfor det ansøgte område. Området er identisk med det senest tilladte graveområde.

Der er søgt om tilladelse til gravning ned til ca. 3 meter under grundvandspejlet, dog maksimalt 5,8 m. under det omgivende terræn. Der er ikke søgt om tilladelse til grundvandssænkning eller udledning af bortpumpet vand, og indvinding under grundvandsspejlet vil foregå ved vådgravning.

2. Planforhold

Det ansøgte areal er i Råstofplan 2012-2024, forslag til Råstofplan 2016 og Kommuneplan 2013 for Bornholms Regionskommune udlagt som:

- Råstofindvindingsområde 1.2

- Område med særlige drikkevandsinteresser (OSD-område)

Området er udlagt til råstofindvindingsområde i råstofplanen, og det er dermed politisk vedtaget at råstofindvindingen indenfor dette område vægtes højt. Der vil derfor som udgangspunkt blive meddelt tilladelse til det ansøgte på nærmere fastsatte vilkår. Nabohøring giver naboerne mulighed for at komme med bemærkninger og indsigelser, som kan medvirke til en tilpasning af tilladelsen og vilkårene i denne.

3. Forhold til vandindvindingsinteresser og grundvandsbeskyttelse

Baggrund

Der er søgt om indvinding til 3 m under grundvandsspejlet, dog højst 5,8 m. under oprindeligt samt omgivende terræn. Der sker ikke afledning af vand og indvindingen under grundvandsspejlet sker ved vådgravning. Indvindingen sker med gravemaskiner og/eller gummihjulslæsser.

Indvindingen er således begrænset til den dybde, der kan nås med maskinerne samtidig med, at disse står på fast underlag.

Da råstofindvindingen foregår i et *Område med Særlige Drikkevandsinteresser* (OSD-område), skal der redegøres for forholdet til vandindvinding og grundvandsbeskyttelse.

Lovgivning omkring OSD-områder

Områder med særlige drikkevandsinteresser er en geografisk afgrænsning og repræsenterer en prioritering til fordel for drikkevandsressourcen.

Arealanvendelser som kan medføre risiko for grundvandet, skal som udgangspunkt placeres uden for OSD-områder, men kan dog tillades indenfor allerede planlagte erhvervsområder. Man skal indrette aktiviteten, så der ikke er negative effekter for vandindvindingen og redegøre for dette i forbindelse med tilladelser og planer.

Som udgangspunkt anses råstofindvinding ikke som en forurenende aktivitet, men der bliver fjernet en del af den lagsøjle, som vandet vil passere på vejen ned til grundvandsmagasinerne. Herved reduceres den filterende effekt og noget af magasinernes beskyttelse.

OSD-området ved Skalamark

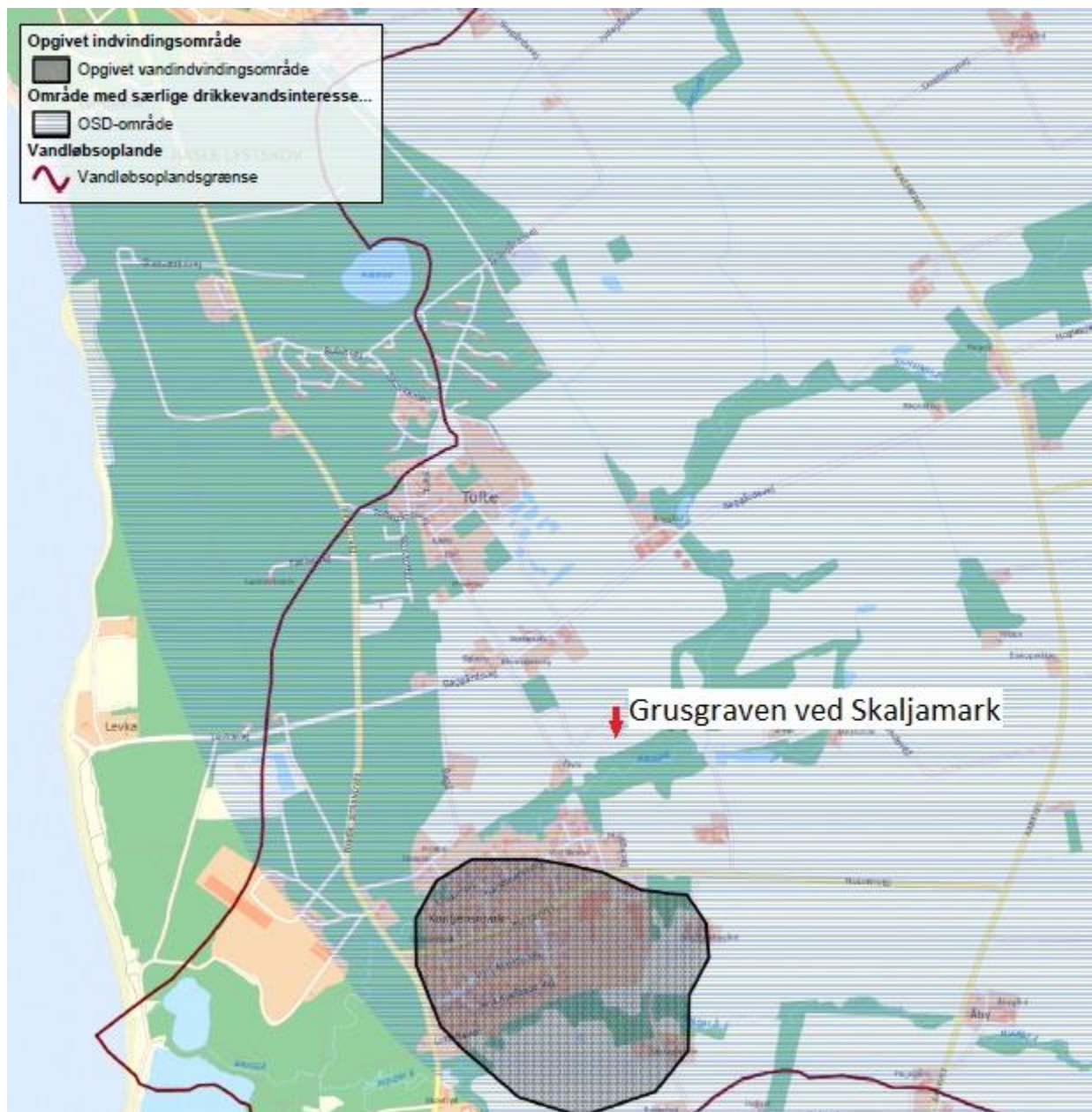
Området er udlagt som råstofindvindingsområde i regionskommunens råstofplan, hvilket vil sige, at der er truffet en politisk beslutning om, at det skal være muligt at foretage råstofindvinding på dette sted.

Figur 4 nedenfor viser placeringen af OSD-området ved Skalamark. Grundvandsstrømmen fra grusgraven vil være mod syd, mod Bagge Å og mod vest, ud mod havet.

Udpegningen af OSD-området i 1995 skete primært ud fra oplandet til Bagge Å - Muleby Å systemet, og der var på daværende tidspunkt indvinding på en kildeplads ved Muleby (figur 5). Man forventede endvidere, at et område vest for åens opland, i Hasle Lystskov, ville være velegnet til vandindvinding.

Senere er indvindingsoplandet ved Muleby taget ud af drift, da den tætte beliggenhed i forhold til bymæssige omgivelser gjorde det vanskeligt at sikre en god vandkvalitet. I Hasle Lystskov viste det sig, at mange års kulminedrift havde ødelagt grundvandet, og at det er uanvendeligt i den almene vandforsyning.

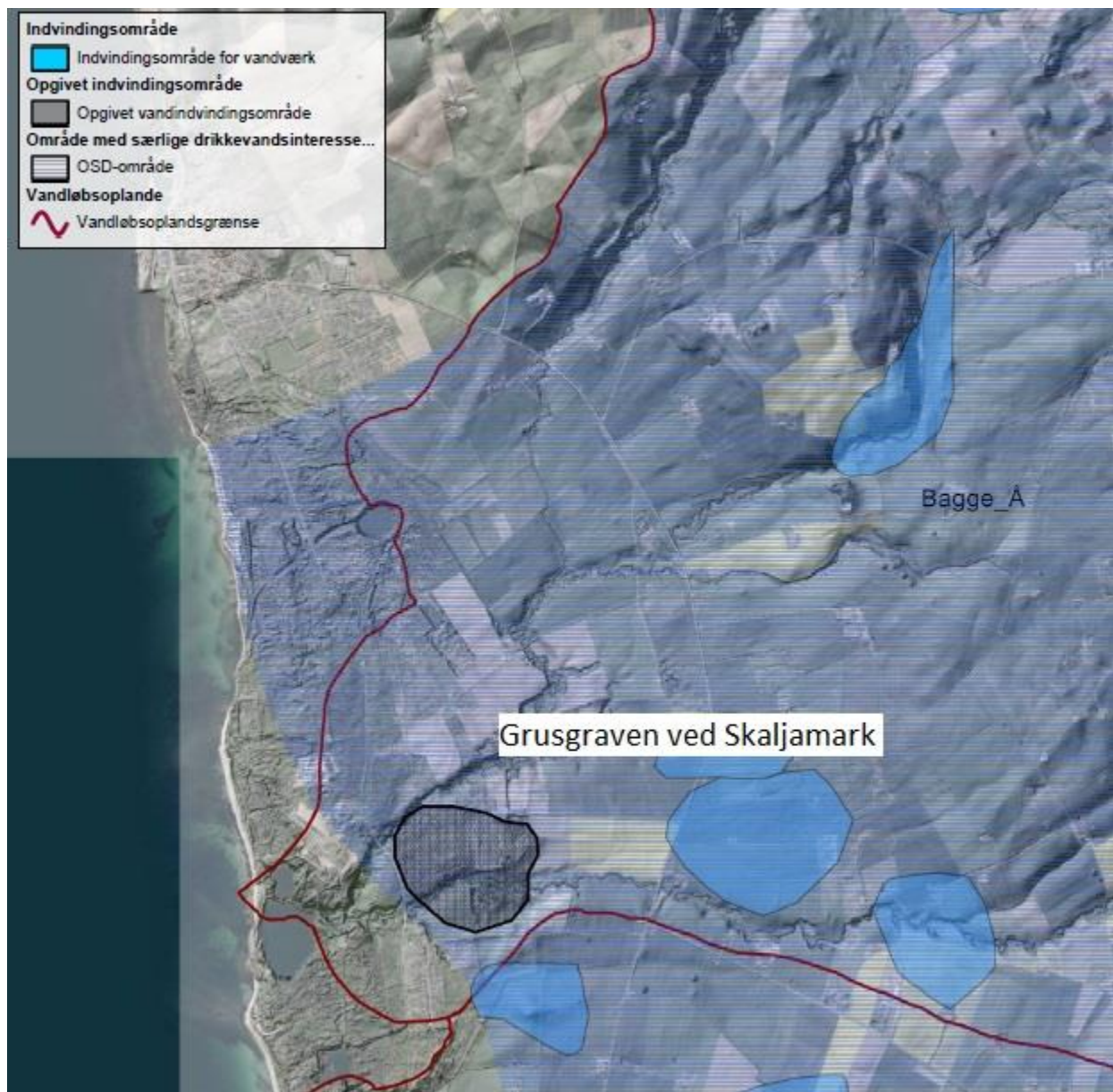
Sammenfattende må udpegningen af dette område som OSD opfattes som anakronistisk og afspejler ikke den reelle drikkevandsressource. Dette skal indgå, når det vurderes, hvilke arealanvendelser, der kan tillades i området.

Figur 4

Så længe der ikke er sket en statslig revurdering, er de nuværende grænser dog formelt gældende og skal behandles i henhold til retningslinjerne.

Forhold til aktuelle drikkevandsressourcer

Figur 5: Nuværende indvinding og grundvandsressourcer

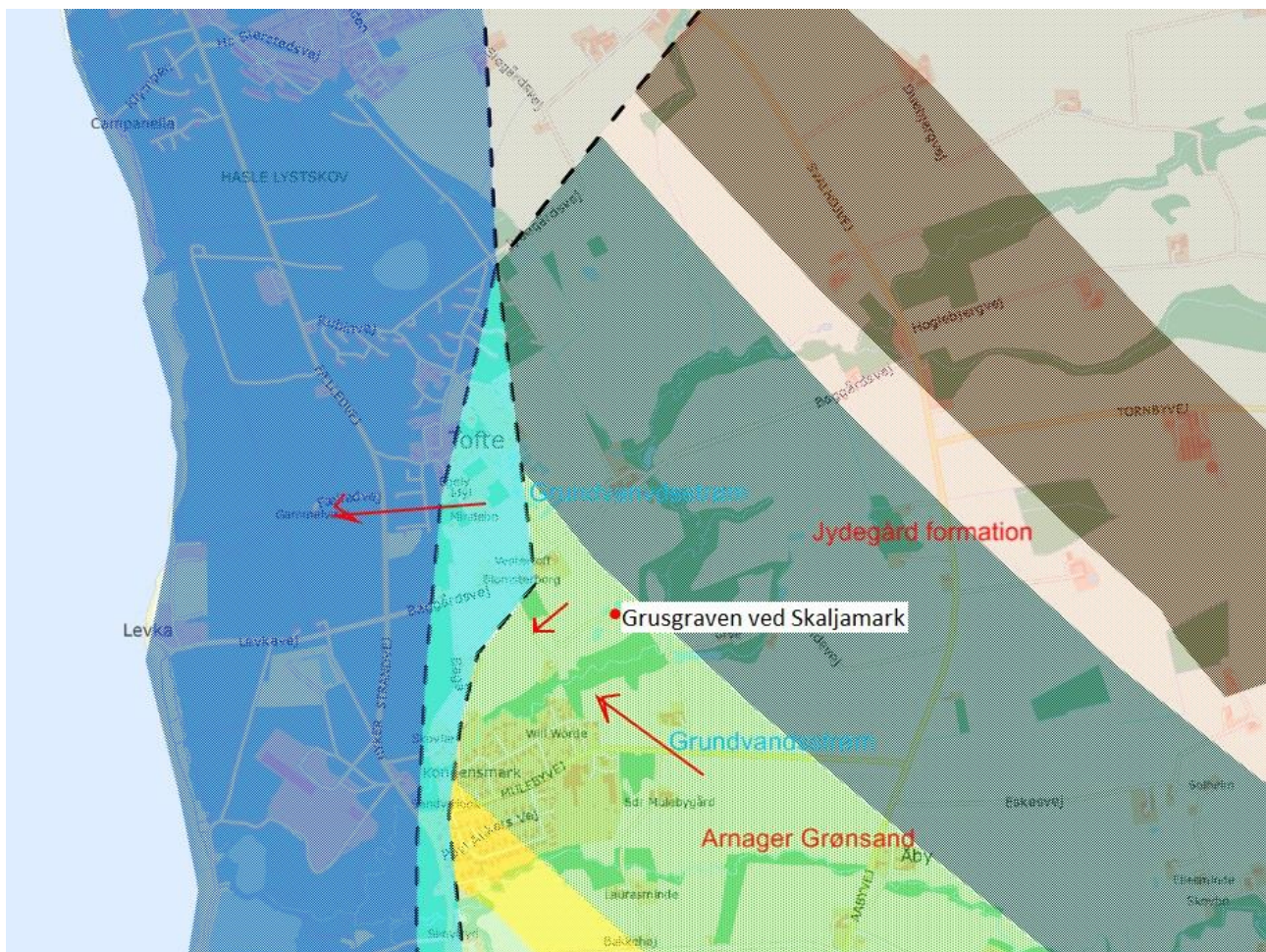
Figur 5 viser aktuell vandindvinding i området. Der er vigtige vandindvindingsområder tilhørende almene vandværker ca. 800 m øst for råstofgraven. Disse områder ligger modstrøms råstofgraven og vil ikke blive påvirket af forholdene ved Skeljemark.

Der er ingen private indvindinger nedstrøms for Skeljemark. Den nærmeste ligger ca. 700 m væk og ligger på den anden side af åen.

I grusgraven ved Skeljemark indvindes der grus fra et kvartært lag af glacialt smeltevandssand. Der sker ikke direkte vandindvinding i denne formation i området, idet vandværkernes borer henter fra dybere prekvartære lag, se figur 6.

Det er primært Arnagergrønsandet og Robbedaleformationen, der benyttes til vandindvinding i området.

I nedstrøms retning fra Skeljemark er der kun ca. 300 m med Arnagergrønsand, hvorefter formationen går over i kaolin, som ikke kan benyttes til vandindvinding. Længere mod vest er grundvandet af ringe kvalitet på grund af tidligere tiders kulindvinding.

Figur 6

Mulige problemstillinger

Sænkning af grundvandsstand kan bevirke en ændring af oxidationsforholdene i et grundvandsmagasin med kemiske forandringer til følge. Det vil først ses ved sænkninger på mange meter i forhold til naturlig vandstand.

Ved Skaljamark sker der ikke aktiv sænkning af grundvandsstanden ved oppumpning. Vådgravning vil dog sænke grundvandsstanden noget, idet der fjernes materiale fra magasinet. Erfaringen er, at sænkningen ved vådgravning er på en meget lille skala, typisk få centimeter, og selv ved meget intensiv gravning ses kun sænkninger op til 80 cm (Grontmij, 2011⁹). Den søgte indvinding er meget beskedent i forhold til volumen i hele området.

Råstofindvinding kan endvidere have en uheldig virkning på grundvandet, hvis der fjernes dæklag, som udgør en beskyttelse af grundvandsmagasinet.

De potentielle vandindvindingsmuligheder i området er fra formationer i Arnagergrønsandet og Robbedaleformationen. I, eller over, disse formationer er der lerlag, som udgør den primære grundvandsbeskyttelse, og de kvartære sand- og gruslag, hvorfra råstofferne indvindes, spiller ingen større rolle i dette.

PLE's indvinding af glacialt smeltevandsgrus ved Skaljamark vil derfor kun svække beskyttelsen i forhold til det sekundære overflademagasin, mens de dybe formationer, som der indvindes vand fra, ikke vil blive mere udsatte.

⁹ Grontmij (2011): Råstofindvindingens kvantitative påvirkning af grundvand.

Naturlig variation i grundvandsspejl

Luftfoto fra sommerperioder viser vandflader på nogle af søerne i området, mens andre er udtørrede. Om foråret fremtræder alle søer med åben vandflade. Koten på det overfladenære grundvandsmagasin er ikke målt på stedet, men i et lignende landskab ved Blykøbbe Å har man registreret sæsonsvingninger på 0,5 -1,5 m, hvilket muligvis også kan tænkes at være tilfældet for dette område. Da der ikke sker aktiv sænkning af grundvandsstanden, ses der ikke noget problem i at tillade indvinding til 3 m under *laveste* grundvandsstand.

Samlet vurdering i forhold til grundvandsinteresserne

Råstofindvinding med den beskrevne teknik og i det søgte omfang ventes ikke at have konsekvenser for nuværende eller fremtidige vandindvindingsmuligheder.

4. Forhold vedrørende naturbeskyttelsesloven

Det ansøgte areal er beliggende mere end 8 km fra nærmeste Natura 2000-område på land og vurderes ikke at kunne påvirke dette. Der er ikke registreret beskyttede naturtyper på arealet, og der er ud fra regionskommunens kendskab heller ikke registreret Bilag IV-arter eller rødlistearter på arealet. En nabo har imidlertid oplyst, at Bilag IV-arten løvfrø findes i den eksisterende gravesø i området. Området kan potentielt udgøre et levested også for andre bilag IV-arter som padden og firben.

Idet arealet i forvejen er en aktiv grusgrav, forventes den fortsatte indvinding ikke at medføre en væsentlig påvirkning på områdets potentiale som levested for Bilag IV-arter i forhold til udgangspunktet før den fornyede tilladelse. Idet der vådgraves, vil der hele tiden kunne være vand tilgængeligt for eventuelle padden. Der bliver i det samlede graveområde variation i såvel bredforløb som sødybde. Baggårds grusgrav umiddelbart nord for Skaljemark graver ikke så dybt, så her vil der kunne opstå nogle lavvandede søer, mens Skaljemark kan grave ned til 3 m.u.gvs.

Projektet vurderes ikke at ville påvirke naturværdier uden for det ansøgte areal.

Det vurderes samlet, at projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning på beskyttede naturområder eller Bilag IV-arter.

5. Fredninger

Der er ingen fredede fortidsminder eller andre fredninger i nærheden af det ansøgte område. Det ansøgte område ligger dog indenfor et kulturarvsareal af national betydning, og Bornholms Museum er hørt og har ikke haft bemærkninger til det ansøgte. Dette er nærmere beskrevet i tilladelsens afsnit 26, hvor kulturarvsarealet er vist på figur 3.

6. Trafik

Adgang til og fra graveområdet sker som udgangspunkt ad eksisterende tilkørselsvej. Den maksimalt tilladte indvindingsmængde forøges, hvorfor den forventelige maksimale trafikbelastning heller ikke forøges. Trafikbelastningen fra den nuværende forholdsvis beskedne årlige indvinding, har været af beskeden karakter.

Vejadgangen der som udgangspunkt forventes at blive benyttet, har været benyttet som fælles adgangsvej til grusgraven, samt nabogrusgraven i mange år. I forbindelse med fornyelsen af tilladelsen til Baggård Grusgrav, umiddelbart nord for PLE's grusgrav ved Skaljemark, fremkom ejeren af Baggårdsvej 13 (under forhøringen 24. februar – 16. marts 2016) med et ønske om en ændret tilkørselsvej (den alternative tilkørselsvej er vist på fig. 2 i tilladelsens afsnit 11). Som følge heraf har Baggårds Entreprise indvilliget i, at såfremt den samlede årlige indvinding ved de to grusgrave overstiger en mængde på 4000 m³, vil Baggårds Entreprise omlægge vejen, som vist på figur 2 i tilladelsens afsnit 11. PLE er indforstået med at Baggårds Entreprise flytter tilkørselsvejen ved en stigning i den samlede aktivitet, og vil herefter benytte den nye tilkørselsvej.

Under forhøringen til nærværende råstoff tilladelse (11. juli – 1. august 2016), fremkom ejerne af Baggårdsvej 9 med et ønske om omgående ændring af tilkørslen til den foreslåede alternative tilkørselsvej. Ovenstående aftale vil sikre at vejen bliver omlagt såfremt der sker en væsentlig stigning i aktiviteten. Vilkår i råstoff tilladelsen skal sikre imod

væsentlige gener fra aktiviteten i grusgraven. Trafik på offentlig vej hører ikke ind under råstofmyndighedens administrationsområde, og er derfor ikke noget, som kan justeres yderligere igennem en tilladelse efter råstofloven.

7. Beregning af sikkerhedsstillelse

Sikkerhedsstillelsen beregnes af Center for Teknik & Miljø efter godkendelse af grave- og efterbehandlingsplanen. Grave- og efterbehandlingsplanen er udarbejdet i overensstemmelse med retningslinjerne i tilladelsens afsnit 10. Sikkerhedsstillelsen er betinget af en stram overholdelse af grave- og efterbehandlingsplanen. Planen må ikke fraviges uden at Center for Teknik & Miljø har godkendt en evt. revideret plan. Til brug for dette kan Center for Teknik & Miljø kræve opmåling og nivellement foretaget af en landmåler. I tilfælde af ændring af grave- og efterbehandlingsplanen, kan der opstå et behov for justering af sikkerhedsstillelsen, som i givet fald vil blive beregnet på ny og reguleret i forhold til de faktiske forhold.

8. Jordforureningsmæssige forhold

Der er ikke på ejendommen registreret forurening efter bestemmelserne i jordforureningsloven. Der ligger dog en gammel fyldplads ca. 75 m. syd for det ansøgte område. Der vurderes ikke at være nogen risiko forbundet med dette forhold, da lossepladsen ligger syd for åen og Bornholms Amt tidligere har vurderet at lossepladsen ikke udgør en trussel for det omgivende miljø.

Der er ikke søgt om tilladelse til jorddeponering inden for det ansøgte graveområde, og graveaktiviteten alene vurderes ikke at medføre en øget risiko for grundvandsinteresserne eller at medvirke til spredning af eventuel forurening fra nærliggende arealer, da der hverken vil blive foretaget grundvandssænkning eller udledning til åen.

9. Jord i råstofgrave

Fra den 1. januar 1998 er det efter § 20a i lov om miljøbeskyttelse forbudt at tilkøre fremmed jord til en råstofgrav. Med virkning fra 1. januar 2000 er bestemmelserne videreført i § 52 i lov om forurennet jord.

Under visse omstændigheder kan Center for Teknik & Miljø dispensere fra forbuddet. Da det ansøgte areal ligger i OSD-område vil der ikke kunne dispenseres, hvis der er risiko for at det tilførte materiale vil kunne udgøre en risiko for forurening af grundvandsressourcen. Der er ikke søgt om dispensation til at modtage jord udefra, og derfor ikke i nærværende tilladelse taget stilling til hvorvidt der vil kunne dispenseres fra forbuddet.

10. Brændstoftanke

Virksomheden tanker fra en mobil brændstoftank der ikke befinder sig fast i råstofgraven, men køres til efter behov. Ønsker virksomheden senere at opnå tilladelse til at oplagre nogen form for mineralolieprodukter el.lign. skal dette godkendes af Center for Teknik & Miljø. Der er ikke i nærværende råstoff tilladelse taget stilling til om dette vil kunne lade sig gøre.

11. Proces

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen indhentes bemærkninger fra naboer samt diverse myndigheder og interesseorganisationer m.v. som kunne have interesse i sagen eller ligge inde med vigtige oplysninger. Disse oplysninger er brugt i forbindelse med udarbejdelse af nærværende tilladelse til råstofindvinding.

12. Udtalelser fra andre myndigheder, foreninger og naboer

Ansøgning og kortbilag har været sendt i forhøring fra d. 11. juli – 1. august 2016, hvor materialet var offentliggjort på regionskommunens hjemmeside. Der er udarbejdet et høringsnotat, som beskriver processen og dialogen omkring de indkomne høringsvar, samt gengiver disse i deres fulde længde. Høringsnotatet er ikke en del af denne råstoff tilladelse.

Derimod gives der herunder en kort gennemgang af det væsentligste indhold i de indkomne høringssvar samt bemærkninger til disse.

13. Indkomne høringssvar

Forhøring

Ansøgning, kortbilag supplerende oplysninger m.v. samt en kort beskrivelse af det ansøgte og visse af de arealinteresser, som er til stede indenfor det ansøgte område, blev offentliggjort på www.brk.dk i perioden 11. juli – 1. august 2016.

Naboer indenfor en rimelig afstand fra det ansøgte område blev orienteret pr. brev via e-boks, imens følgende blev orienteret pr. mail.:

Bornholms Museum
Naturstyrelsen Bornholm
Danmarks Naturfredningsforening Bornholm
Dansk Ornitologisk Forening Bornholm
Friluftsrådet Bornholm
Kulturstyrelsen
TDC
Østkraft
Bornholms Forsyning
Dansk Botanisk Forening

Der indkom to høringssvar under forhøringen. Ét fra Bornholms Energi & Forsyning, og ét fra ejeren af Baggårdsvej 9. Høringssvarene har været forelagt for og drøftet med PL Entreprise.

Bornholms Energi og Forsyning

I høringssvaret fra Bornholms Energi og Forsyning tilkendes enighed i grundvandsvurderingen, som beskrevet i råstoftilladelsen med redegørelse, samt anerkendelse af det faktum at indvinding uden grundvandssænkning er skånsomt for det nærliggende vandmiljø.

Baggårdsvej 9

I høringssvaret fra ejerne af Baggårdsvej 9, anføres en række punkter som bekymrer dem ved det ansøgte. Der udtrykkes bl.a. bekymring for at den fortsatte tilladelse til grusgravning ved Skalamark vil medføre betydeligt højere støjgener end i dag og at der sker en udvidelse af graveområdet. Dette kan afkræftes, idet det ansøgte område er identisk med det område, hvor PL Entreprise i dag graver grus, ligesom den tilladte maksimale årlige mængde ikke er øget i forhold til seneste tilladelse. Der meddeles tilladelse til indvinding af op til 10.000 m³ grus/år, hvilket er det samme som har været tilladt igennem de seneste 10 år. Om PLE vil indvinde mere end den beskudne mængde de hidtil har indvundet, kan kommunen ikke vurdere, men det bør noteres, at PLE skal overholde gældende støj, støv, miljø mm. krav.

Der udtrykkes desuden et ønske om at flytningen af tilkørselsvejen, som er beskrevet i tilladelsens afsnit 11 (samt redegørelsens afsnit 6), gennemføres med det samme. Da Baggård Entreprise vil omlægge vejen (og PL Entreprise herefter vil anvende denne) når den samlede årlige indvinding af råstoffer fra de to grusgrave (Baggårds Entreprise samt Skalamark) overstiger 4000 m³, vurderes det at naboønsket er tilgodeset i tilstrækkeligt omfang. Vilkår i råstoftilladelsen skal sikre imod væsentlige gener fra aktiviteten i grusgraven. Trafik på offentlig vej hører ikke ind under råstofmyndighedens administrationsområde, og er derfor ikke noget, som kan justeres yderligere igennem en tilladelse efter råstofloven. Der er i tilladelsens afsnit 16 stillet vilkår, som skal sikre at støjbelastningen af naboejendommene fra aktiviteten i grusgraven ikke overstiger Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier.

Ansaret for at gravning og efterbehandling sker på en sådan måde, at der ikke kan ske skred, som kan påvirke nabo- eller vejskel, påhviler indvinder, som det er beskrevet i tilladelsens afsnit 10.

Området som grusgraven ligger i er udlagt til råstofindvindingsområde i Råstofplan for Bornholm, og det er dermed politisk bestemt at råstofindvindingen skal prioriteres højt. Så længe grusgraven (såvel som råstofindvindingsområdet i øvrigt) rummer indvindingsegnede råstoffer, må der derfor forventes at blive meddelt tilladelse til råstofindvinding.

Selvom råstofindvinding kan virke som et voldsomt overgreb på naturen, skaber det ofte (på lidt længere sigt) gunstigere livsbetingelser for dyr og planter, som kan have vanskeligt ved at trives på eksempelvis dyrkede landbrugsarealer, eller på områder hvor bevoksningen er tættere. Råstofindvinding under grundvandsspejl skaber gravesøer, som hurtigt tiltrækker bl.a. frøer. I naturafsnittet (tilladelsens afsnit 27 samt redegørelsens afsnit 4) er dette beskrevet yderligere.

Ejerne af Baggårdsvej 9, har fået tilsendt et udkast til nærværende råstoftilladelse til gennemlæsning, inden den endelige råstoftilladelse offentliggøres. Samtidig blev de tilbudt et møde, med deltagelse af BRK og PL Entreprise, med mulighed for at få svar på eventuelle yderligere spørgsmål, eller drøfte bekymringerne yderligere. Beboerne udtrykkede ikke ønske om deltagelse i sådan møde.

Partshøring af udkast til tilladelse

Tilladelsen er udarbejdet af Center for Teknik & Miljø og herefter sendt i udkast i høring hos ansøger der tillige er lodsejer. Herefter er udkastet sendt i høring hos ejer af Baggårdsvej 9, der har indgivet høringssvar under for høringen. Udkastet er tillige sendt i høring hos ejer af Baggårdsvej 13, der er nærmeste nabo til grusgraven ved Skaljemark, og indsendte høringssvar under forhøringen til nabogrusgraven (Baggård). Dette høringssvar gav anledning til aftalen vedr. flytning af tilkørselsvejen, som er beskrevet i tilladelsens afsnit 11 samt i redegørelsens afsnit 6, og dermed også har betydning for indvindingen ved Skaljemark.

Der er d. 3 april afholdt opfølgende partshøringsmøde med beboerne af Baggårdsvej 13. De havde, ligesom Baggårdsvej 9, et ønske om omgående omlægning af nuværende til-fra-kørselsvej til alternativ ruteførelse. Det blev fremlagt, at kommunen alene har hjemmel ved vedligeholdelsessager for tilkørselsvejen og altså ikke kan kræve omlægning af tilkørselsvejen. Baggårdsvej 13 fortalte, at de ved henvendelse til Baggård Enterprise, er blevet fortalt, at det alene er kommunen, der forhindrer omlægningen af tilkørselsvejen. Dette må bero på en misforståelse, idet kommunen aldrig har modtaget ansøgning om omlægning af vejen.

14. Offentliggørelse

Tilladelsen bliver offentliggjort på regionskommunens hjemmeside i fra offentliggørelsesdatoen, som anført på forsiden af denne tilladelse og 4 uger frem. Tilladelsen kan herefter udnyttes såfremt der ikke er indkommet klager.

Forhold vedr. offentliggørelse og klagegang er beskrevet nærmere i tilladelsens afsnit 28, hvor der findes en udførlig klagevejledning, samt beskrivelse af gebyr-regler, klageinstans, opsættende virkning ved klage efter råstofloven m.v.

Regeringen, kommuner og regioner samarbejder om den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi som har til formål at modernisere danskernes velfærd og effektivisere den offentlige sektor. Et led i den digitale strategi er en mere intensiv udnyttelse af IT og ny teknologi for at levere en mere moderne og effektiv service. Derfor er den tidligere fremgangsmåde med orientering pr. brev og annoncering i avisen erstattet af offentliggørelse på regionskommunens hjemmeside, hvor borgeren har mulighed for at abonnere på nyhedsbreve m.v.

15. Orientering om den endelige afgørelse

Den endelige tilladelse er sendt til
Ejer som også er ansøger

Orienteringsmail med henvisning til kommunens hjemmeside er sendt til:

Bornholms Museum
Naturstyrelsen Bornholm
Danmarks Naturfredningsforening Bornholm
Dansk Ornitologisk Forening Bornholm
Friluftsrådet Bornholm
Kulturstyrelsen
TDC
Bornholms Energi & Forsyning
Dansk Botanisk Forening
SKAT. myndighed@skat.dk

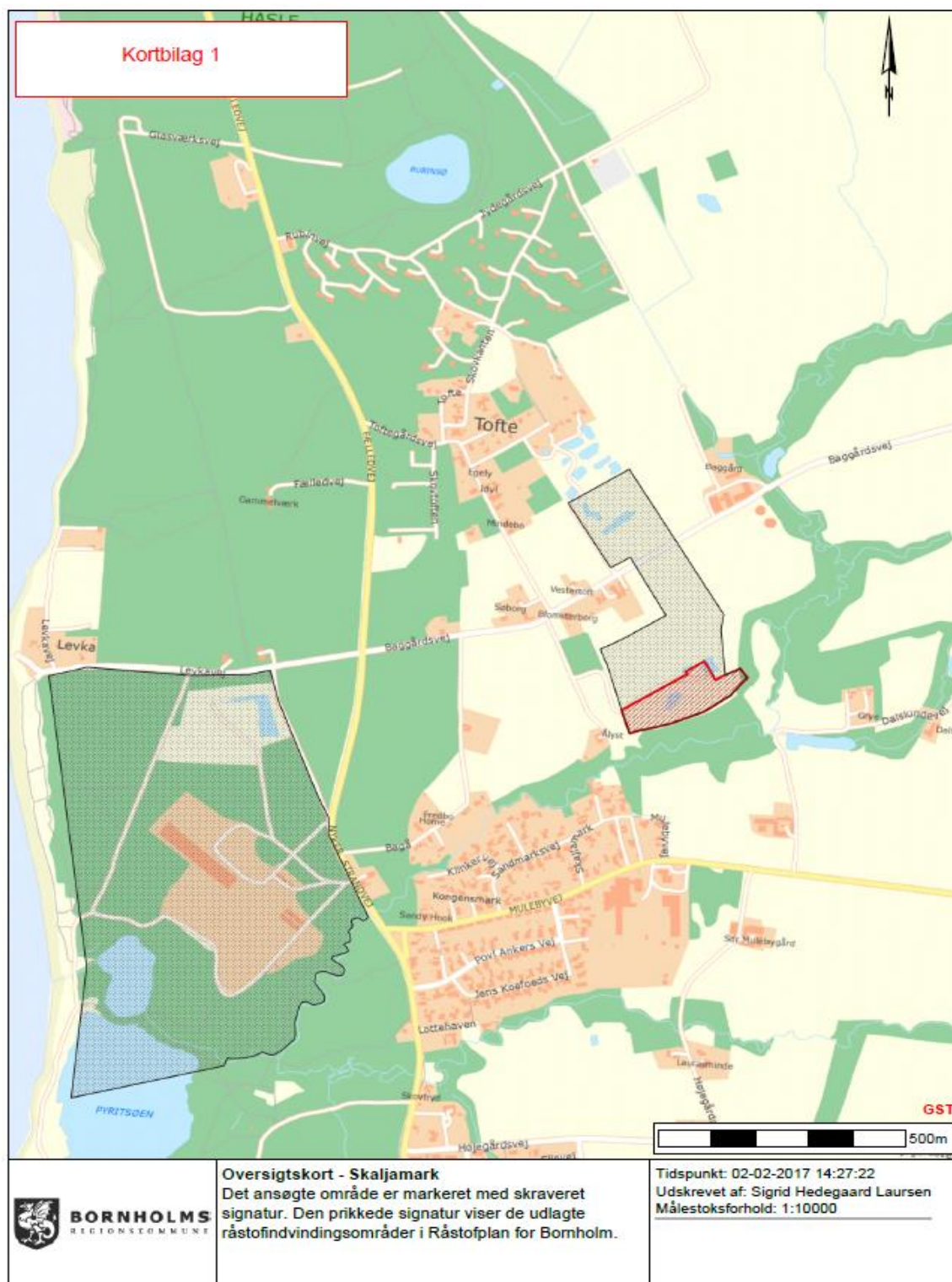
16. Bilag:

Kortbilag 1: Oversigtskort, der samtidig viser råstofplanens indvindingsområde

Kortbilag 2: Ansøgt graveområde

Bilag A: Afgørelse om ikke VVM-pligt

Bilag B: Grave- og efterbehandlingsplan

Afgørelse om ikke VVM-pligt i forbindelse tilladelse til grus indvinding ved Skalamark, matr. nr. 236 Strandmarken, Hasle Jorder, Bornholms Regionskommune

PL Entreprise a/s har den 18. april 2016 søgt Bornholms Regionskommune om fortsat tilladelse til indvinding af grus på et ca. 1,85 ha stort areal med ovennævnte beliggenhed

Råstofindvinding er omfattet af bilag 2 til *Bekendtgørelse nr. 1832 af 16/12/2015 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning*. Dette betyder, at regionskommunen skal vurdere, om indvindingen medfører pligt til udarbejdelse af en VVM-redegørelse (Vurdering af Virkningerne på Miljøet).

Afgørelse

Bornholms Regionskommune har foretaget en vurdering af, om projektet (grus indvinding i Skalamark) må antages at kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet (VVM-pligt). Bornholms Regionskommune har på baggrund af VVM-anmeldelsen vurderet, at projektet ikke er VVM-pligtigt. Dvs. at det er muligt at nedvinde grus i Skalamark uden at udarbejde en VVM-redegørelse. Afgørelsen er truffet efter VVM-bekendtgørelsens § 3, stk. 1.

I afgørelsen lægges vægt på:

- at graveområdet er på under 25 ha., og beliggende inden for råstofindvindingsområde nr. 1.2 udlagt i Råstofplan for Bornholm 2012-2024 (samt videreført i forslag til Råstofplan 2016).
- at miljøpåvirkningens omfang er af en sådan karakter, at projektet ikke bryder med den planlagte anvendelse af området.

Ansøgningen

Det ansøgte areal er ejet af ansøger, PL Entreprise A/S Sandemandsvej 12, 3700 Rønne. Der er ansøgt om tilladelse til indvinding på et samlet areal af ca. 1,85 ha beliggende på matr. nr. 236 Strandmarken og grænser op til et allerede eksisterende indvindingsområde. Bornholms Regionskommune har tidligere givet en tilladelse til at indvinde råstoffer på arealet. Der ansøges om en årlig indvindingsmængde på maksimalt 10.000 m³/år, hvoraf ca. 2.000 m³/år forventes at blive indvundet ned til ca. 3 m. under grundvandsspejlet ved vådgravning. Den tidligere tilladelse gav tilladelse til gravning 5 meter under gås. Der er ikke søgt om tilladelse til at pumpe og udlede vand, og dermed heller ikke til at foretage en sænkning af grundvandsspejlet.

Planmæssige forhold

Grusgraven er beliggende mindre end 200 m. fra Muleby og 2 km syd for Hasle. Arealet er beliggende ca. 1,2 km fra kysten. Råstofindvindingen medfører ikke behov for etablering af bygninger og vurderes derfor ikke at påvirke kystlandskabet. Naboer indenfor en afstand af 300 m. fra graveområdet er partshørt

Det samlede indvindingsareal er mindre end 25 ha, og det ansøgte område ligger indenfor et område, der er udpeget til råstofindvinding i Råstofplan for Bornholm 2012-2024 (råstofindvindingsområde nr. 1.2, Baggårdsvej). Miljøpåvirkningens omfang er af en sådan karakter, at projektet ikke bryder med den planlægningsmæssige anvendelse af området.

Efterbehandling og naturforhold

Arealet vil løbende blive retableret til natur med en eller flere mindre søer.

Efterbehandling udføres i henhold til de i tilladelsen anførte retningslinjer og kommende udgravede forhold. Området vil blive åbent for offentlig adgang. Det efterladte areal samt søerne vil få en afgrænsning med bløde kurver, som falder godt ind i det omkringliggende landskab, ligesom der vil blive taget hensyn til dyr og

planter ved udformningen af skråninger m.v. Grusgraven vil når arealet er efterbehandlet, komme til at hænge sammen med de færdiggravede arealer på nabogrusgraven Baggård umiddelbart nord herfor. Der vil ikke efter endt efterbehandling være synlige grænser imellem de enkelte graveområder. Gravning og efterbehandling vil blive fortaget løbende i det omfang det er muligt. Der er udarbejdet en efterbehandlingsplan, der kan findes som Bilag B i råstoftilladelsen.

Det ansøgte areal er beliggende mere end 8 km fra nærmeste Natura 2000-områder på land og vil ikke kunne påvirke disse. Der er ikke registreret beskyttede naturtyper på arealet, og der er ud fra regionskommunes kendskab heller ikke registreret Bilag IV-arter eller rødlistearter på arealet. Idet arealet i forvejen er aktiv grusgrav forventes det ikke at indeholde beskyttelsesværdige naturværdier, som vil blive påvirket af projektet, og projektet vurderes ikke at ville påvirke naturværdier uden for det ansøgte areal.

Jordforureningsmæssige forhold

Der er ikke på ejendommen registreret forurening efter bestemmelserne i jordforureningsloven. Teknik & Miljø har dog kendskab til, at der ligger en gammel fyldplads i udkanten af Muleby godt 120 m. syd for det ansøgte område. Der vurderes ikke at være nogen risiko forbundet med dette forhold, da lossepladsen ligger syd for åen og Bornholms Regionskommune tidligere har vurderet at lossepladsen ikke udgør en trussel for det omgivende miljø.

Der er ikke søgt om tilladelse til jorddeponering inden for det nye ansøgte graveområde, og graveaktiviteten alene vurderes ikke at medføre en øget risiko for grundvandsinteresserne eller at medvirke til spredning af eventuel forurening fra nærliggende arealer, da der hverken vil blive foretaget grundvandssænkning eller udledning til åen.

Grundvandsforhold

Råstofgraven er beliggende i Område med Særlige Drikkevandsinteresser. Derfor stilles der i tilladelsen vilkår om, at der ikke må anvendes gødning og pesticider/sprøjtemidler på de efterbehandlede arealer, samt at der tages de fornødne hensyn til at beskytte grundvandet. Den nærmeste aktive vandværksboring ligger dog mere end 800 m. fra det ansøgte område, og vurderes derfor ikke at blive påvirket af den fortsatte aktivitet i grusgraven. Der er ingen private drikkevandsbrønde eller -boringer indenfor 300 m fra det ansøgte område. Den grundvandsmæssige baggrund er beskrevet nærmere i tilladelsens redegørelsesdel.

Andre miljøforhold

Der er i råstoftilladelsen stillet vilkår som sikrer at miljøstyrelsens vejledende græseværdier for støj m.v. overholdes, ligesom der er stillet vilkår for at sikre naboerne bedst muligt imod støvgener. Affald forekommer ikke i nævneværdige mængder ved indvindingen, og vil blive bortskaffet i henhold til gældende affaldsregulativ.

Fredninger og kulturinteresser

Der er ingen fredede fortidsminder eller andre fredninger i nærheden af det ansøgte område. Det ansøgte område ligger dog indenfor et kulturarvsareal af national betydning. Eventuelle kulturhistoriske interesser i området varetages af Bornholms Museum og Kulturarvsstyrelsen. Bornholms Museum samt kulturstyrelsen er hørt, men har ikke haft bemærkninger til det ansøgte. I tilladelsens afsnit om fortidsminder er der bl.a. stillet vilkår om at Bornholms Museum skal informeres senest 4 uger inden der afrømmes muld og overjord i de enkelte etaper med henblik på aftale om evt. arkæologiske forundersøgelser.

Klagevejledning

Bornholms Regionskommunes afgørelser efter planloven kan påklages til Miljø- og fødevareklagenævnet.

Klageberettiget er miljøministeren og i øvrigt enhver med retlig interesse i sagens udfald, herunder landsdækkende organisationer og foreninger der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser indenfor arealanvendelsen.

Ifølge planlovens § 58 stk. 1 nr. 4, kan der kun klages over retlige spørgsmål. Det vil sige, at du f.eks. kan klage, hvis du mener at kommunalbestyrelsen ikke har haft hjemmel til at træffe afgørelsen. Du kan derimod ikke klage over, at kommunalbestyrelsen efter din opfattelse burde have truffet en anden afgørelse.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. En tilladelse må ikke benyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage indgives gennem klageportalen. Adgang til klageportalen sker via www.borger.dk eller www.virk.dk. Du logger på, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID, og klagen skrives direkte i portalen. Det er muligt at vedhæfte dokumenter til klagen undervejs. Klagen sendes gennem klageportalen til Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø, som videresender den til Miljø- og Fødevareklagenævnet med den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

En eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra dato for bekendtgørelsen.

Nærmere vejledning om klagemuligheder, klageberettigede og gebyrer mv. findes på Planklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Yderligere oplysninger

Denne afgørelse inklusiv ansøgning/screeningsskemaet, vedlagt som bilag, kan ses på BR's hjemmeside under Høringer. Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Teknik og Miljø.

GRUSINDVINDING PÅ MATR. 236, STRANDMARKEN, HASLE JORDER

GRAVE- OG EFTERBEHANDLINGSPLAN

1. Indvindingen agtes udført i de på bilag 1 viste etaper 1-5.

Inden indvindingen i etape 4 påbegyndes, etableres der en støjvold mod vest på mindst 3 m's højde. Volden vil blive fjernet, sammen med eventuelle andre depoter og lagerbunker, i forbindelse med efterbehandlingen af området.

Inden indvindingen i etape 5 påbegyndes, foretages der en orienterende støjmåling.

Overjorden anvendes primært til efterbehandling af skrænter.

2. Indvindingen på den enkelte etape agtes gennemført fra overfladen (efter afrømning) til ca. 0,5 m over vandspejlsniveauet med gummihjulsløssere. Materialeerne læsses direkte på vogn og transporteres til forbruger.

De for arbejdet nødvendige veje anlægges med stenmel, skærver og rene nedknuste genanvendelige materialer.

Den videre indvinding foretages med gravemaskine til kote ca. 8,70. Materialeerne oplagres på det delvis afgravede område for afdræning af vand. Efter afdræning læsses materialeerne med gummihjulsløssere på vogn og bortkøres. Oplagringstid max. 30 dage.

Der vil maksimalt være 2 etaper afrømmet ad gangen.

3. Da det ikke kan påregnes, at afgravningen kan gennemføres på en sådan måde, at alle skråninger direkte fremstår mod anlæg 2, standses indvindingen så langt fra de respektive indvindingsgrænser, at der sidder materiale nok tilbage til at udjævne de ved indvindingen opståede stejle skråninger til anlæg 2 jf. bilag 4.

4. Efterbehandling af det afgravede areal – løbende og afsluttende – foretages ved den foran under pkt. 3 beskrevne regulering af varierende skråninger vekslede mellem stejle skråninger og mere flade skråningsforløb. Enkelte steder laves skråninger flade, således at man nemt kan komme ned til søen.

5. Efter total afgravning og afsluttet efterbehandling, vil arealet fremstå som et søområde, i princippet udformet som angivet på bilag 2, hvor der er angivet indvindingsgrænse = øvre skråningskant omtrentlig søbred og skråningsfod. Det kan tænkes at enkelte af skråningerne af hensyn til digesvaleykolonier ønskes bevaret så stejle som muligt.

En sådan beslutning forudsættes truffet af BRK og os i forening.

Der vil blive tilladt offentlig adgang til området efter endt indvinding.

Graveplan Dato : 15.06.2016

Råstofindvinding : Matr. nr. 236, Strandmarken, Hasle jorder, "Skøjlamark"

PL Entreprise A/S Sandemandsvej 12 Tlf. +45 5695 1888 ple@ple.dk
 CVRnr. 1981 1638 DK 3700 Rønne Fax +45 5695 1883 www.ple.dk

Efterbehandlingsplan

Dato : 15.06.2016

Råstofindvinding : Matr. nr. 236, Strandmarken, Hasle jorder. "Skjallamark"

PL Entreprise A/S
CVRnr. 1981 1638

Sandemandsvej 12
DK 3700 Rønne

Tlf. +45 5695 1888
Fax +45 5695 1883

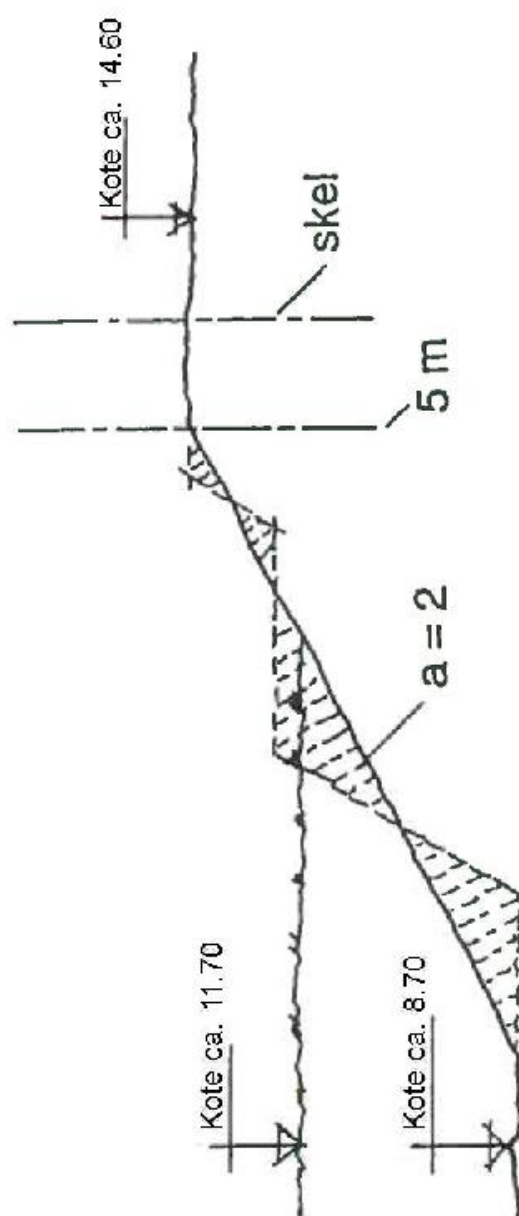
ple@ple.dk
www.ple.dk

Indvindingsområde Dato : 15.06.2016

Råstofindvinding : Matr. nr. 236, Strandmarken, Hasle jorder, "Skajlamar"

PL Entreprise A/S Sandemandsvej 12 Tlf. +45 5695 1888 ple@ple.dk
 CVRnr. 1981 1638 DK 3700 Rønne Fax +45 5695 1883 www.ple.dk

Princip snit for udgravning

Dato : 15.06.2016

Råstofindvinding : Matr. nr. 236, Strandmarken, Hasle jorder. "Skajlamark"

PL Entreprise A/S
CVRnr. 1981 1638

Sandemandsvej 12
DK 3700 Rønne

Tlf. +45 5695 1888
Fax +45 5695 1883

ple@ple.dk
www.ple.dk

Kolofon:	Bornholms Regionskommune, april 2017
Udarbejdet af:	Center for Teknik & Miljø, afdelingen for Natur & Miljø
Journalnummer:	01.09.00.P19-0048
Sagsbehandlere:	
Råstoftilladelse:	Jon Munch-Petersen
Grundvandsvurdering:	Jens Hansen
Støj og vibrationer:	Helle Renée
Natur:	Katrine Høst
Bilag & Tekst:	Center for Teknik & Miljø, afdelingen for Natur & Miljø